

Konur og komandi alþingiskosningar

eftir Kristínu Einarsdóttur

Nú er lokið að mestu að ákveða hvernig listar flokkanna verða við næstu alþingiskosningar og því ekki úr vegi að velta fyrir sér hvort líklegt sé að fleiri konur muni sitja á næsta þingi en nú er. Það sem vekur athygli er að fleiri konur eru ofarlega á listunum en áður var, en einnig er eftirtektarvert að þær eru oft í svokölluðum baráttusætum eða nedar en það. Hvernig skyldi standa á því?

Prófkjörsslagur

Það sem mér finnst á vissan hátt aðdáunarvert í þeim prófkjörsslag sem átt hefur sér stað undanfarið er hve margar konur gáfu kost á sér í þennan líka fáránlega slag þar sem sk. samherjar berast nánast á banaspjöt og talað er um aftökur eins og sjálfsagðan hlut. Konur eiga miklu erfidara uppráttar í kerfi eins og því sem prófkjörin eru með þeim auglysingum og peningaflóði sem því fylgir, þó að nógur erfitt hafi það nú verið fyrir.

Kona gegn konu?

Ef kona býður sig fram heyrist allt of oft að hún sé að bjóða sig fram gegn einhverri annarri konu.

Hún er ekki að bjóða sig fram sem sjálfstæður einstaklingur. Þannig er reynt að etja konum saman, kona gegn konu en ekki að konur vinni saman.

Við Kvennalistakonur erum vanar að heyra sískan áróður og látum hann ekki trufla okkur þó að við hlustum og undrumst að karlarnir skuli ekki láta sér detta neitt frumlegra í hug til að reyna að koma í veg fyrir framboð kvenna.

Hver í fyrsta sæti?

Að sjálfsögðu telja karlarnir sig oftast sjálfskipaða í hin sk. öruggu sæti listanna. Sjálfur forsætisráðherrann telur konur í hans flokki mega vel við una að eiga jafnvél von á því að verða varapíngmenn, í besta falli, eftir næstu kosningar. Konur verði að átta sig á því að erfitt er að komast í sæti sem setið er fyrir. Einstaka kona getur þó átt von á því að starfa á alþingi næsta kjörtímabil ef fylgi þeirra flokka, sem þær bjóða sig fram fyrir, eykst í næstu kosningum.

Ekki stendur á áróðrinum

Ef Kvennalistinn býður fram t.d. á Austurlandi eða á Norðurlandi eystra er það ekki til að auka þátt kvenna í pólitiskinni — nei nú ætla þær víst að bjóða fram gegn konu enn einu sinni. Engar raddir heyrast um það að sérframboð karla á

Norðurlandi eystra sé gegn konum né að Alþýðufloks Bj-karlinn á Austurlandi sé að reyna að vinna gegn konum með framboði þar. Í þessu sameinast allir gegn Kvennalistnum, ekki gegn þeiri pólitisk sem við rekum, heldur gegn okkur af því við erum konur. Miðað við þau framboð sem nú þegar er búið að ákveða er ekki líklegt að konum fjölgji neitt verulega á alþingi á næsta kjörtímabili. Það er alveg ótrúlegt hvað karlarnir eru hræddir við að konum fjölgji á hinu háa alþingi.

Sérframboð kvenna

Konur hafa löngum verið óánægðar með sinn hlut innan valdastofnana þjóðfélagsins. Karlar hafa þar verið allsráðandi. Ekki hefur verið tekið tillit til sjónarmiða kvenna jafnt og karla og er því aðallega um að kenna að konur hafa ekki komið þar nærrí nema að mjög takmörkuðu leyti. Þessu vildu konur reyna að breyta með sérframboði þar sem lagðar eru til hliðar hugmyndir um jafnrétti sem fela í sér rétt kvenna til að vera eins og karlar. Lagt er til grundvallar að reynsluheimur kvenna og karla er ekki sá sami og þess vegna hafa konur aðra sýn til mála en karlar.

Öll mál eru kvennamál

Öll mál þurfa að skoðast út frá sjónarhóli kvenna ekki síður en

Kristín Einarsdóttir

brenna þó heitar á konum en önnur. Það eru mál sem oft hafa verið nefnd kvennamál þó þar sé um að ræða mál sem svo sannarlega varða okkur öll bæði í náttíð og ekki síður í framtíð. Það eru mál sem varða ekki síst þá sem minna mega sín í þjóðfélaginu. Auðvitað hafa margar konur viljað hafna því að nokkur munur sé á konum og körlum og telja jafnvél að ekkert sé til sem heitir kvennapólitisk. Ég hef t.d. límskan grun um að breski forsætisráðherrann átti sig ekki á hvað kvennapólitisk er.

Konur í íslenskri pólitík

Spurningin er um konur í íslenskri pólitík. Á hvaða forsendum taka þær sæti á listum flokkanna. Vonandi á sínum eigin forsendum, forsendum kvenna en ekki karla. Við Kvennalistakonur töldum og teljum enn að til þess að koma kvennamenningunni inn í umræðuna á þeim stöðum þar sem ráðum er ráðið þurfi konur enn að bjóða fram sérlista kvenna til alþingis og sveitarstjórn. Við viljum skoða og skilgreina heiminni út frá okkar eigin forsendum. Gömlu karlaflokkarnir eru allt of staðnaðir til að kvennasjónarmið hafi þar einhvern hljómgrunn.

Tökum höndum saman

Ég skora á allar konur að hlusta ekki á þá firru að ef kona býður sig fram þá sé hún að bjóða sig fram gegn annarri konu. Tökum höndum saman um að byggja upp samfélag þar sem allir, konur, karlar og börn eru jafnvirtir og jafnréttar.

Höfundur er lifedlisfræðingur og lektor við Háskóla Íslands.